

Неприпустимість призупинення трудових договорів із вчителями влітку

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на звернення з місць щодо призупинення дії трудових договорів з педагогами під час літніх канікул повідомляє, що частиною першою статті 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX (набув чинності 24.03.2022) встановлено, що **дія трудового договору може бути призупинена у зв'язку з військовою агресією проти України, що виключає можливість надання та виконання роботи.**

За коментарем Мінекономіки до статті 13 закону № 2136 головною умовою для призупинення дії трудового договору є **абсолютна неможливість надання роботодавцем та виконання працівником відповідної роботи.**

Водночас частиною першою статті 57-1 Закону України «Про освіту», що доповнена Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX (набув чинності 20.03.2022) працівникам закладів та установ освіти гарантується **збереження місця роботи та середнього заробітку**, а також інших виплат, передбачених законом.

Згідно з частиною другою статті 57-1 закону «Про освіту» **забезпечення державних гарантій**, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану у межах своєї компетенції здійснюють: **органи виконавчої влади, військові адміністрації, органи місцевого самоврядування, керівники, органи управління у сфері освіти, заклади освіти, установи освіти, їх засновники.**

Відповідно до частини третьої статті 57-1 закону «Про освіту» **зазначені вище органи приймають у межах своєї компетенції рішення**, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану.

Відповідні зміни щодо забезпечення цих гарантій внесено законом № 2126 до Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Зокрема, частину другу статті 15 доповнено такими повноваженнями військових адміністрацій, як **забезпечення ними в умовах воєнного стану реалізації державних гарантій**, визначених законами України (пункт 44).

Наказом МОН від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» органи управління у сфері освіти місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування **зобов'язано забезпечити та організувати оплату праці працівників закладів освіти та установ освіти незалежно від їх поточного місця проживання (перебування) в Україні чи за її межами**, у

тому числі шляхом прийняття рішення про оголошення простою у закладах освіти, що не можуть здійснювати освітню діяльність внаслідок збройної агресії російської федерації.

Частиною чотирнадцятою статті 10 Закону України «Про відпустки», який встановлює державні гарантії права на відпустки працівників, передбачено, що **керівним, педагогічним працівникам навчальних закладів щорічні відпустки повної тривалості у перший та наступні робочі роки надаються у період літніх канікул незалежно від часу прийняття їх на роботу.**

Статтею 2 закону «Про відпустки» встановлено, що **право на відпустки забезпечується гарантованим наданням відпустки визначеної тривалості із збереженням на її період місця роботи (посади), заробітної плати у випадках, передбачених цим Законом.**

Тобто педагогічним та іншим працівникам закладів освіти в умовах воєнного стану гарантується збереження як місця роботи, так і середнього заробітку з усіма виплатами, передбаченими законом, що має бути забезпечено відповідними органами та закладами освіти.

Щодо фінансового забезпечення оплати праці працівників закладів загальної середньої освіти, зокрема й під час літнього відпускового періоду, то згідно з додатком 5 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» обсяги освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам затверджено на рівні 108,0 млрд грн.

З урахуванням постанови КМУ від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» її річні обсяги зменшено на 10%, які становлять у місцевих бюджетах 96,6 млрд грн, тобто у середньому на місяць 8,0 млрд грн.

При цьому залишки невикористаної освітньої субвенції в місцевих бюджетах станом на 1 січня 2022 року становили 5,7 млрд грн, а на 1 травня збільшилися до 8,1 млрд грн.

Щомісячний обсяг освітньої субвенції на січень – квітень затверджено на рівні 8,3 млрд грн, **на травень, який не є місяцем відпусток, збільшено до 10,4 млрд грн.** На червень, з урахуванням оплати відпусток, її обсяги становлять 17,0 млрд грн, тобто з розрахунку тривалості щорічної основної відпустки 56 календарних днів. Освітню субвенцію на липень і серпень передбачено на рівні 3,5 млрд грн, а на наступні вересень – грудень місяці – 7,0 млрд грн, 7,1 млрд грн, 7,2 млрд грн, 7,8 млрд грн відповідно.

Щодо зайнятості педагогічних працівників влітку, то дійсно статтею 12 закону № 2136-IX передбачено надання працівникам щорічної основної оплачуваної відпустки у період дії воєнного стану тривалістю 24 календарні дні.

На звернення ЦК Профспілки 26 квітня до профільного Комітету ВРУ з приводу законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» від 5.04.2022 № 7251 щодо відновлення тривалості щорічної основної відпустки педагогічним, науково-педагогічним працівникам надійшла відповідь з комітету з питань соціальної політики, що законопроект № 7251 готується до розгляду у другому читанні. З метою забезпечення його належної підготовки створено робочу групу, яка на сьогодні продовжує свою діяльність.

ЦК Профспілки знову звернувся до народних депутатів України з обґрунтуваннями про необхідність прискорення прийняття законопроекту щодо надання щорічної відпустки педагогічним і науково-педагогічним працівникам у літній період встановленої законодавством тривалості до 56 календарних днів.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації на відповідній території мають повноваження скасовувати акти виконавчих органів відповідної ради, які не відповідають Конституції, законам України, іншим актам законодавства, рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень.

Управління соціально-економічного захисту ЦК Профспілки